

Nr 39.

Av herr Nordström i Kramfors m. fl., om ökat anslag till bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp.

I statsverkspropositionen, sjätte huvudtiteln, äskas ett anslag på 5 miljoner kronor till vattenförsörjning och avlopp. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt om ett anslag på 25 miljoner kronor. Som motiveering framhålles att ett anslagsbelopp av denna storlek vore nödvändigt för att åstadkomma en riktig relation till kvoten för bostadsbyggande. Såväl en utvidgning av bostadsbeståndet som en höjning av bostadsstandarden i riket har under längre tid angivits som den statliga bostadspolitikens ledstjärna. Enighet råder om att frågan om en högre bostadsstandard är direkt förknippad med tillfredsställande anordningar för vattenförsörjning och avlopp. Detta underströks även av chefen för socialdepartementet, som i 1947 års bostadsproposition i direktivform uttalade, att »anslutning till gemensamhetsanordning för vattenförsörjning och avlopp i princip skall utgöra villkor för lån till egnahem i tätbebyggda samhällen».

Därest byggandet av egnahem icke skall begränsas till sådana områden, som redan ha frågan om vattenförsörjning och avlopp ordnad, torde en utbyggnad av vatten- och avloppsneten i de flesta kommuner vara förutsättningen för att tillstånd till bostadsbyggen över huvud taget skall kunna erhållas. Av ett uttalande från byggnadslånebyrån framgår, att redan nu betydande sanitära och ekonomiska missförhållanden uppstått på grund av disproportionen mellan investeringskvoten för vatten- och avloppsledning och motsvarande kvot för bostadsbyggandet.

Utifrån rådande förhållanden på stora delar av den svenska landsbygden är det uppenbart omöjligt att sanera bostadsbeståndet därest inte samtida åtgärder vidtagas för att lösa frågan om vattenförsörjning och avlopp.

Som framgår av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens skrivelse, förelågo redan vid innevarande budgetårs början nära 300 ansökningar om bidrag till vatten- och avloppsledningar med ett bidragsbelopp på omkring 50 miljoner kronor. Det råder en uppenbar disproportion mellan planerna för bostadsbyggande och utbyggnad av vatten- och avloppsnetet. Därest denna disproportion icke avskaffas, blir den oundvikliga följden att landsbygden, inberäknat de mindre industri- och tätorterna, än mer kommer att släpa efter i den eftersträlvade saneringen av bostadsbeståndet.

Den för kalenderåret 1947 fastställda kvoten för vatten- och avloppsanläggningar, vilken genom felaktiga beräkningar kommit att bli alltför låg, eller 40 miljoner kronor, blev också genom beviljade byggnadstillstånd till fullo utnyttjad redan under första hälften av året. Härav framgår med önskvärd tydlighet det stora behovet av ökade möjligheter för anläggandet av vatten- och avloppsledning.

Den under senaste sommar och höst exceptionella torkan visade övertygande hur viktig frågan om en ordnad vattenförsörjning egentligen är. På många ställen i landet ha de lokala myndigheterna, eller enskilda, tvingats att framforsla vatten med bilar eller hästskjutsar. Ännu under vintern äro många byar, speciellt i Norrland, helt beroende av sådan vattenförsörjning. Speciellt för jordbruket har den bristfälliga vattenförsörjningen varit oerhört betungande. Många ha ställts inför alternativet att endera bekosta långa och dyra vattentransporter till hela ladugårdsbesättningar eller också att slakta ned kreaturen. Dessa förhållanden ha visat hur oerhört väsentligt och nödvändigt det är även för landsbygden att åstadkomma en rationell och tryggad vattenförsörjning. Med all sannolikhet komma ansökningarna om bidrag och byggnadstillstånd för vatten och avlopp att stiga i mycket snabb takt under den närmaste framtiden.

Därest man inte än mer vill öka klyftan i fråga om bostads- och andra levnadsbetingelser mellan å ena sidan städerna och de större tätorterna och å andra sidan landsbygden, inbegripet de mindre tätorterna, är det omöjligt att förstå regeringens nedprutning av anslaget till vattenförsörjning och avlopp från väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag om 25 miljoner kronor till de 5 miljoner kronor, som departementschefen nu föreslår.

Vi äro av den uppfattningen, att även väg- och vattenbyggnadsstyrelsens anslagsäskande är räknat i underkant med tanke på de krav, som nu framföras om skyndsamma åtgärder för att genom en tillfredsställande lösning av frågan om vattenförsörjning och avlopp möjliggöra en sanering av bostadsbeståndet på landsbygden och i de mindre tätorterna.

På grund av vad vi sålunda anfört få vi därför föreslå riksdagen

att till Bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och
avlopp för budgetåret 1948/49 anvisa ett reservationsanslag
av 25 000 000 kronor.

Stockholm den 16 januari 1948.

Axel Nordström.

Erik Karlsson.

O. F. Persson.

Gösta Kempe.

Helmer Holmberg.

Harald Johanson.